

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

<i>Jméno a příjmení studenta:</i>	Jiří Zevl
<i>Studijní obor:</i>	Speciální pedagogika - vychovatelství
<i>Oponent bakalářské práce:</i>	Mgr. Tomáš Kohoutek, Ph.D.
<i>Katedra:</i>	KPP
<i>Název bakalářské práce:</i>	Adjustační problémy imigrantů
<i>Volba tématu:</i>	Aktuální
<i>Cíl práce a jeho naplnění:</i>	Vhodně zvolený cíl, který byl z větší části naplněn
<i>Struktura práce:</i>	Logická
<i>Práce s literaturou:</i>	Bohatý výběr relevantních a aktuálních zdrojů
<i>Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):</i>	Přiměřené nárokům daného typu práce
<i>Přínosy bakalářské práce:</i>	Logická struktura, převážně vysoká úroveň zpracování textu
<i>Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:</i>	Práci lze uplatnit
<i>Formální stránka:</i>	Výborná
<i>Jazyková stránka:</i>	1. Stylistika výborná 2. Gramatika výborná

Zásadní připomínky k bakalářské práci:

Bez zásadních připomínek, dílčí připomínky jsou uvedeny ve slovním hodnocení.

Slovní hodnocení:

Bakalářská práce Jiřího Zevla působí (až na výjimky) jako text zjevně psaný s porozuměním problematice. Autor projevil značnou schopnost práce s informacemi, ale i kritického myšlení, práce nevzbuzuje pochyby o jeho profesionalitě. To platí zvláště v kontextu aktuálního dění a zvýšeného mediálního i „lidového“ zájmu o problematiku imigrace, k jehož doprovodným jevům patří projevy xenofobie a zvýšený výskyt nepřesných, neúplných nebo účelových „informací“. Předkládaná práce je díky své věcné a důkladné povaze naopak typem textu, které mohou tento nežádoucí společenský trend vyvažovat.

V úvodních pasážích teoretické části se autor věnuje terminologickým otázkám a již zde citlivě identifikuje problémy ve výkladu základních pojmů a nastiňuje okolnosti historického a politického kontextu. Podrobně zpracovává mezinárodní i místní právní rámec a jeho vývoj, věnuje se otázkám sociální integrace (v její strukturální, kulturní, interaktivní a identifikační dimenzi); zde se ovšem dozvídáme velmi málo o konkrétních kritériích, resp. cílech úspěšné sociální integrace/agjustace a o problémech, s kterými se imigranti při integraci potýkají. Věnuje se však podrobně jejich pozici na pracovním trhu a v sociálním systému i přístupu státu k politice zaměstnanosti i sociálního zabezpečení, vedle hutných pasáží působí živě kapitola o obrazu ČR v očích imigrantů.

Dílčí výhrady směřují ke zpracování jednotlivých kapitol – tak např. kapitola 1.3.2 *Cizinci a nabývání českého občanství* se omezuje téměř výhradně na vztahy Čechů a Slováků,

v kapitole 1.5 *Imigranti v České republice*, která obsahuje i historický přehled, je poněkud opomenuta imigrační vlna související s válkou v zemích bývalé Jugoslávie, aktuální otázky imigrace ze zemí Blízkého Východu zůstávají nepojmenovány.

Empirická sonda se týká imigrantů kulturně i jazykově blízkých: cílem práce bylo „zjistit, jak vypadají klíčové charakteristiky imigrantů ze sousedních zemí (jiných národnostních etnik), které ovlivňují přizpůsobení se podmínkám života v České republice“. K dosažení tohoto cíle mají sloužit dvě dílčí hypotézy (*Hypotéza 1: V adjustaci na životní podmínky v České republice nejsou mezi Poláky a Slováky rozdíly. Hypotéza 2: V České republice pobývá z pracovních důvodů víc Poláků než Slováků*). Autor využil část dotazníku z mezinárodního projektu COST – *Sociální determinanty a jejich vliv na zdraví imigrantů žijících v České republice*, formuláře administroval dvěma desítkám Poláků a Slováků žijících v ČR (40 respondentů, vždy 10 žen a 10 mužů v každé části vzorku). Vedle základních sociodemografických charakteristik sledoval typ a důvod jejich pobytu v ČR a různé aspekty jejich zkušenosti s pobytem a s prací v ČR včetně hodnocení vzájemných vztahů s etnickou majoritou.

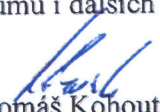
Omezení výzkumu na tato dvě etnika je oproti široce pojatému názvu práce poněkud reduktivní, lze je ale plně respektovat. Také využitá metoda je relevantní a poskytuje zajímavý obrázek vybraných aspektů života příslušníků etnických minorit. Poněkud účelově působí formulace hypotéz (z takto rozsáhlého vzorku nelze ani při dobré konstrukci usuzovat na charakteristiky celé populace), v interpretaci výsledků autor místy tápe – nelze např. „potvrdit“ hypotézu o rozdílu, když je podíl 52:48 (s. 57) a je spíše kladem práce, že autor sám podává dvě alternativy výkladu tohoto poměru. Interpretace některých zjištění (vyšší míra pozitivních vztahů, ale i negativních zkušeností u Slováků) by si zasloužila podrobnější rozbor. Ne zcela vyřešená zůstává otázka, co vlastně napomáhá adjustaci nebo co ji naopak komplikuje.

Navzdory zmíněným nedostatkům práci **doporučuji k obhajobě s návrhem hodnocení „výborně“** za předpokladu, že autor uspokojivě zodpoví následující otázky k ústní obhajobě:

Otázky:

- 1) Pokuste se charakterizovat rozdíly mezi migrací v dobách politických otřesů a válek a migrací v kulturně i geograficky blízkých oblastech z hlediska potřeb migrantů a nároků na cílovou zemi.
- 2) Pokuste se (bez ohledu na stanovené hypotézy) popsat potenciálně významné rozdíly mezi oběma částmi vzorku a vysvětlit je s ohledem na strukturální, kulturní, interaktivní a identifikační dimenze sociální integrace. (Podotázka: je rozdíl 48:52 skutečně významným rozdílem?)
- 3) Pokuste se identifikovat nejvýznamnější překážky a nejdůležitější protektivní faktory adjustace imigrantů (na základě Vašeho výzkumu i dalších zdrojů).

V Brně 4. 9. 2015

Tomáš Kohoutek
oponent práce